

Toekomstvisie

Gemeente Utrechtse Heuvelrug 2021

Dorpsparticipatie in Driebergen-Rijsenburg

Inhoudsopgave

<i>Hoe zijn inwoners, ondernemers en organisaties betrokken?.....</i>	<i>3</i>
<i>Respons enquête en deelname online dialoogsessie</i>	<i>3</i>
<i>Samenvatting uitkomsten.....</i>	<i>4</i>
Algemeen.....	4
Sociale samenhang en betrokkenheid	4
Centrum, voorzieningen en ontmoeting	4
Wonen	5
Verkeer	6
Openbare ruimte en groen	6
Gezondheid en duurzame dorpen	7
Samen leven, samen doen	8
<i>Resultaten: links en bijlagen</i>	<i>8</i>
<i>Vervolg.....</i>	<i>9</i>
<i>Blijf op de hoogte</i>	<i>9</i>
<i>Vragen of opmerkingen?</i>	<i>9</i>

De gemeente Utrechtse Heuvelrug maakt een toekomstvisie. Een visie op wat voor gemeente we zijn, maar vooral ook willen zijn. Niet alleen nu, maar ook over pakweg twintig jaar. Die visie kan en wil de gemeente niet alleen bedenken. Daarom ging de gemeente in gesprek met inwoners, ondernemers en organisaties uit Driebergen-Rijsenburg om informatie te verzamelen en antwoord te kunnen geven op de vraag:

“Wat is ervoor nodig om de dorpen ook in de toekomst (2040) vitaal, toekomstbestendig en aantrekkelijk te houden?”

In dit verslag leest u hoe inwoners, ondernemers en organisaties zijn betrokken bij de toekomstvisie, een samenvatting van de uitkomsten en vindt u links en verzamelingen van opgehaalde informatie. Tot slot leest u hoe wij verder gaan en op welke manier u een bijdrage kunt leveren.

Hoe zijn inwoners, ondernemers en organisaties betrokken?

Op dinsdag 10 maart 2020 vond in Driebergen-Rijsenburg een pilot voor de dorpsdialogen plaats. Deze avond was bedoeld als eerste verkenning op de dorpsgesprekken voor de toekomstvisie en ook als avond om te ‘oefenen’ met de aanpak. De uitkomsten van deze bijeenkomst zijn te lezen in [dit verslag](#). Tijdens de periode die hierop volgde, lag de focus eerst op gemeentebrede onderwerpen. De uitkomsten hiervan leest u terug op www.heuvelrug.nl/toekomstvisie.

Op 11 februari 2021 organiseerde de gemeente een kick-offbijeenkomst voor de dorpsnetwerken uit alle dorpen van de Utrechtse Heuvelrug. Hier schetsten we de aanpak van de toekomstvisie en inventariseerden we de eerste ideeën hoe we ervoor konden zorgen dat we een brede doelgroep bereiken en betrekken bij de toekomstvisie. Op 29 april kwamen partijen uit het netwerk van Driebergen-Rijsenburg bij elkaar om dorps specifieke onderwerpen te benoemen en gezamenlijk een opzet te maken van een aanpak om mensen te betrekken bij de toekomstvisie.

Mensen uit Driebergen-Rijsenburg konden van 18 maart t/m 11 juni een online enquête invullen en deelnemen aan een online dialoogsessie op 3 juni. In de weken die voorafgingen aan de dialoogsessie werden via communicatiekanalen van de gemeente een e-mailuitnodiging verspreid, kwamen diverse berichten in de krant en werden oproepen gedaan via sociale media. Er zijn posters en flyers verspreid op strategische plekken. Speciale dank aan Bram Brinkman, Erwin Donkervoort en sociaal makelaar van Driebergen Ronald Huffenreuter die geholpen hebben met de verspreiding van het communicatiemateriaal.

Respons enquête en deelname online dialoogsessie

De digitale enquête is in totaal 310 keer door mensen uit Driebergen-Rijsenburg ingevuld. De grootste groep respondenten uit het dorp is 65 jaar of ouder.

Op 3 juni vond de online dialoogsessie plaats via Zoom. 84 mensen meldden zich aan en ongeveer 50 mensen deden daadwerkelijk mee. Na een introductie door burgemeester Frits Naafs volgde een korte introductie van verschillende vakspecialisten. Zij lichtten toe wat zij belangrijk vinden om de dorpen vitaal en toekomstbestendig te houden. Vervolgens beantwoordden deelnemers enkele vragen via Mentimeter. Daarna gingen de deelnemers in zeven verschillende break-outrooms met elk een eigen thema uit elkaar. Onder begeleiding van een gespreksleider vanuit de gemeente werd

in twee rondes van 45 minuten gesproken over onderwerpen die belangrijk zijn voor de toekomst van Driebergen-Rijsenburg. Deze gesprekken zijn vastgelegd op een online whiteboard.

Samenvatting uitkomsten

Hieronder staat een samenvatting van alle inbreng die we kregen vanuit inwoners en organisaties uit Driebergen-Rijsenburg. Niet *alles* is hierin verwerkt, om het verslag leesbaar te houden. Maar alle inbreng is gedocumenteerd, zodat hieruit geput kan worden voor de verschillende projecten waaraan de gemeente werkt. Dit kunt ook terugzien in de links aan het eind van dit verslag.

Algemeen

De inwoners van Driebergen-Rijsenburg waarderen vooral de groene omgeving, de voorzieningen in hun dorp en de gezellige medebewoners. Ook de goede bereikbaarheid en de rijke cultuurhistorie, waaronder de Stichtse Lustwarande worden veel genoemd. Het dorp heeft meerdere onderwijsinstellingen die belangrijk zijn voor de vitaliteit van het dorp. Daarnaast kenmerkt het dorp zich door volop recreatieve en sportmogelijkheden in de omgeving.

Als kenmerkende plekken wordt door de respondenten op de enquête de Traaij veel genoemd, evenals een aantal locaties langs de Hoofdstraat: Park Seminarie, Sparrendaal en het Kerkplein. Ook het Kraaybekerhof, de Heidetuin, het Vennetje (het Heihuis) en het Driebergse Bos komen veel voorbij.

Sociale samenhang en betrokkenheid

De meeste respondenten denken graag mee over gemeentelijke vraagstukken en geven aan vaker en structureler met de gemeente in gesprek te willen. De overgrote meerderheid van de inwoners wil dan zelf meepraten over onderwerpen die ze interessant vinden. Een minderheid laat zich vertegenwoordigen door de gemeenteraad. Enquêtes en online meetings worden genoemd als prettige manieren om te participeren.

Er zijn verschillende signalen dat mensen een kloof ervaren met nieuwkomers uit de stad. Er is aandacht nodig voor het met elkaar in contact brengen van oude en nieuwe bewoners.

Centrum, voorzieningen en ontmoeting

Het centrum heeft een duidelijke, beeldende visie nodig op hoe het zich de komende jaren goed kan ontwikkelen. Betrokken inwoners (de heer Vuurboom en de heer Kingma) maakten [een voorzet](#). Ook is er een [LinkedIn-groep](#) met veel achtergrondinformatie voor geïnteresseerden.

Het dorp mist een hart; een gezellig dorpsplein waar inwoners samen kunnen komen. Het plein bij de Traaij wordt gezien als een locatie met potentie. Gedacht wordt aan een duurzame inrichting, vergroening, bankjes en/of een watertappunt. Hier ligt een kans om ondernemers te inspireren en het plein samen vorm en invulling te geven. Een levendig plein is een belangrijke motor om de retailsector in het winkelgebied ook in de toekomst overeind te houden. Op de Traaij kwamen de afgelopen jaren winkels leeg te staan. Om de straat aantrekkelijk te houden wordt voorgesteld om het winkelgebied compacter te maken. Daarnaast zien inwoners kansen om de Traaij te vergroenen en ruimte te bieden aan terrassen. Ook is behoefte aan een ontmoetingsplek voor jonge ouders waar kinderen tegelijk kunnen spelen.

Het centrum wordt als erg stenig ervaren en inwoners zien kansen voor vergroening. Het Albert Heijgebouw aan de Hoofdstraat is voor veel inwoners een doorn in het oog; het past niet bij de gewenste dorps uitstraling.

Traditionele verenigingen in het dorp hebben het lastig doordat nieuwe inwoners van het dorp andere behoeften hebben, het traditionele verenigingsleven spreekt niet iedereen aan. Verder heeft hockeyclub Shinty behoefte aan meer velden, omdat zij 'uit haar voegen barst'. Er zijn veel verenigingen en organisaties die zich in willen zetten voor het dorp. De deelnemers zien kansen om verschillende zorginstellingen meer met elkaar samen te laten werken en te verbinden. Van de gemeente wordt een faciliterende houding verwacht, hulp bij het opstarten van initiatieven en een gidsfunctie om initiatiefnemers te helpen met vergunningen of subsidies. Daarnaast kan zij helpen om initiatieven en beschikbare locaties met elkaar te *matchen*.

Om het dorp vitaal te houden zijn voorzieningen voor jongeren nodig. In de enquête wordt gevraagd om goed gecontroleerde hangplekken. Nu hangen jongeren 's avonds op plekken die minder wenselijk zijn. Jongeren missen een multifunctionele locatie waar een breed scala aan activiteiten georganiseerd kan worden; van filmavonden tot naar bandjes kijken en luisteren. Ook missen zij een goede trekker voor jongeren, zoals Dwergpop dat voorheen georganiseerd werd. Daarnaast zien invullers van de enquête ook kansen om in (multiculturele) buurthuizen jong en oud met elkaar te verbinden door middel van het organiseren van activiteiten.

Jonge ondernemers trekken naar het stationsgebied. Wellicht kunnen hier een hub of werkplekken gecreëerd worden voor jongeren. Ook kan Driebergen optrekken met Zeist om dit gebied te ontwikkelen.

Tot slot wordt aangegeven dat glasvezelinternet belangrijk is voor de toekomst, onder andere om digitale voorzieningen te ontwikkelen. Ook blijft Driebergen-Rijsenburg zo aantrekkelijk voor bedrijven met de digitale diensten en behoeften, is de opvatting.

Wonen

Invullers van de enquête maken zich het meeste zorgen over of er in de toekomst voldoende betaalbare woningen zijn in het dorp.

Voor jongeren is het moeilijk om een betaalbare woning te vinden. Hierdoor trekken zij het dorp uit naar de stad. Zij zien kansen in de herontwikkeling van leegstaande (kantoor)panden. Opvallend is dat jongeren best kansen zien om wat hoger te bouwen als oplossing voor het woningtekort. Bouwen in het groen vinden zij geen optie, op landbouwgrond zien zij wel mogelijkheden. Voor senioren is het belangrijk om door te kunnen stromen naar een geschikte woning in het dorp.

Belangrijke randvoorwaarden voor nieuwbouw in de dorpskern zijn het behoud van voldoende groen en dat er geen negatieve effecten zijn op natuur en biodiversiteit. Er moet voldoende oog zijn voor waarde van natuur. De woningen moeten passen bij de directe omgeving. Drie bouwlagen wordt gezien als voldoende. Voor de bouwopgave moet gekeken worden naar de waardes van Driebergen-Rijsenburg: 'Bouw nieuwe woningen binnen de bestaande structuur.' Deelnemers vinden dat de gemeente de regie moet voeren en projectontwikkelaars moet sturen naar de juiste inpassing van nieuwbouw. 'Groen' staat hierbij absoluut voorop.

De Appelgaard in het centrum van het dorp wordt gezien als kansrijke locatie om woningen te bouwen, bij voorkeur voor senioren en jongeren. Tegelijk heeft ook de Aldi een aanvraag ingediend om hier een supermarkt te bouwen. De raad besloot eerder de aanvraag af te wijzen, de Aldi vecht dit aan.

Wat betreft uitbreiding van het dorp zien deelnemers aan de dialoogsessie kansen om de kantoren in het buitengebied te transformeren. Bouwen rond het dorp kan, maar deze bouw moet wel ruim met groen gecompenseerd worden. Uit de enquête blijkt dat respondenten kansen zien voor woningbouw in het gebied ten zuiden van de Akkerweg. Tijdens de dialoogsessie wordt ook het gebied tussen de Langbroekerwetering en de Jachtlaan genoemd.

Verkeer

Het dorp is goed bereikbaar met openbaar vervoer, via het wegennet en via fietsroutes. De bereikbaarheid met de trein is een belangrijk pluspunt van Driebergen-Rijsenburg. Gratis parkeren van de fiets bij het station is een wens. Bussen en treinen kunnen beter op elkaar afgestemd worden. Bij de bushaltes zou je je fiets beter moeten kunnen parkeren en er is behoefte aan digitale borden bij de haltes.

Veel respondenten geven aan eerder de fiets te zullen pakken als er betere fietsenpaden zouden zijn. Daarbij denken mensen bijvoorbeeld aan gescheiden fietspaden. Op sommige plekken is onderhoud nodig aan het wegdek, onder andere aan de Hoofdstraat. De fietser mag in het dorp meer prioriteit krijgen dan de auto. Autogebruik in het dorp zou ontmoedigd moeten worden, bijvoorbeeld door wegen smaller te maken voor auto's en meer ruimte te geven aan fietsers. De Hoofdstraat kan autoluwer gemaakt worden om zo meer ruimte te geven aan fietsers. Fietssnelwegen naar omliggende dorpen en steden zijn ook als idee genoemd. Daarnaast geven (vooral jongeren) aan dat zij graag betere verlichting willen van de fietspaden. Nu voelt het niet veilig om in het donker naar omliggende plaatsen te fietsen.

Deelnemers aan de dorpsdialoog geven aan geluidsoverlast te ervaren van motoren en auto's. Onder andere van toertochten van toeristen en Solexvrijgezellenfeesten. Gedacht wordt aan bord dat vraagt om geluid te beperken of een beperking van het aantal vergunningen voor dit soort evenementen.

De doorstroming van het verkeer op de Hoofdstraat kan beter. Zowel tijdens de dialoogsessie als uit de enquête blijkt dat een betere afstelling van de stoplichten gewenst is. De vraag is of in de toekomst het verkeer meer om het dorp heen geleid kan worden of dat er eenrichtingsverkeer ingesteld kan worden. Ook rijden automobilisten te hard onder andere de Rijsenburgselaan, Loolaan, Horstlaan en Engweg. Naast snelheidsbeperkende maatregelen vragen inwoners om betere handhaving. Ook is er betere handhaving nodig voor het parkeren in het groen. Dit zorgt voor onnodige voor schade en daarmee gemoeide kosten.

Openbare ruimte en groen

Deelnemers vinden het belangrijk dat het groene karakter van het dorp behouden blijft. Dit is één van de belangrijkste kenmerken van het dorp. Het behoud van het groen stelt daarbij dus ook grenzen aan de groei. Cultuurhistorische waarden, zoals de Stichtse Lustwarande en landgoederen zijn belangrijk voor het dorp. Zij bepalen de structuur van het dorp.

De deelnemers van de dialoogsessie gaan liever voor kwaliteit dan kwantiteit wat betreft het groen in het dorp. Het centrum wordt gezien als erg stenig. Hier zien mensen kansen voor vergroening en het toevoegen van bomen. Deelnemers zien graag dat de gemeente ruimte geeft aan initiatiefnemers die het dorp willen vergroenen en hen ondersteunt. Er is meer bewustwording nodig onder inwoners om hun eigen grond te 'ontstenen'. Ook wordt volgens deelnemers te veel en te rigouzeus gesnoeid. Er is natuurvriendelijker onderhoud van bermen en bossen nodig. Meerdere deelnemers maken zich zorgen over de afname van bomen in het dorp door de jaren heen. Bomen moeten zo veel mogelijk gekoesterd worden, om ervoor te zorgen dat het dorp beter bestand is tegen hitte en heftige regenbuien in de toekomst.

Het tankstation midden in het dorp vinden sommige deelnemers niet passend bij het dorp. Verrommeling van de openbare ruimte met borden, reclameboodschappen en uitstallingen moet tegengegaan worden. Hier kan de gemeente beter regie op voeren. Ook noemen respondenten dat een aantal speeltuinen onderhoud nodig heeft. 'Natuurlijk spelen' is de gewenste trend. Daarnaast is er aandacht nodig voor de parels van het dorp, waaronder de Heidetuin, Zwitserse Brug, de sprengen en de parken.

Gezondheid en duurzame dorpen

Ook in deze break-outsessie is het behoud van groen, ecologisch groenbeheer, groene bermen, ontstenen en het onderhoud aan de sprengen een belangrijk onderwerp. Deelnemers aan de dialoogsessie zien kansen voor zonnepanelen op de daken van de winkels op de Traaij, maar ook voor een groen dak op het Albert Heijn-gebouw of het toevoegen van groen aan de stenige parkeerplaats bij de supermarkt. Ook wordt het idee geopperd om in het dorp meer gebruik te maken van groen dat langer groen blijft. Dit dempt geluid en vangt fijnstof af. Dit is onder andere nuttig langs de Hoofdstraat.

Uit de enquête komt naar voren dat mensen zich zorgen maken over de energietransitie. Lokale opwekking van energie kan resulteren in verrommeling van het landschap. De deelnemers zien een rol voor de energieambassadeurs in de gemeente om mensen die naar Utrechtse Heuvelrug verhuizen goed te informeren over duurzame keuzes, waaronder ontstenen van de eigen tuin. Wellicht kunnen groene tuinen beloond worden, bijvoorbeeld in samenwerking met 3Flora.

Daarnaast is in de dialoogsessie gesproken over het ontmoedigen van autogebruik door met parkeerschijven te werken bij verenigingen met als doel om fietsgebruik aantrekkelijker te maken. Deelnemers ervaren 's nachts geluidsoverlast van de A12. Voorgesteld wordt om hier ook 100 km/u in plaats van 130 km/u in te stellen of een geluidswal te plaatsen. Ook is er geluidsoverlast rondom de IVA Business School en op de Akkerweg door motoren op mooie dagen.

Invullers van de enquête wijzen erop dat een goede controle op afvallozing nodig is. Voor een veiliger gevoel wensen zij meer straatverlichting (sommige lantaarnpalen doen het niet), toezicht op loslopende honden en zichtbaarheid van wijkagenten.

Tot slot is ook lokale voedselproductie en verkorten van de voedselketen een gespreksonderwerp voor de toekomst. Gedacht wordt aan het voorbeeld 'Herenboeren'.

Samen leven, samen doen

Tijdens de dialoogsessie was er veel animo voor sociale initiatieven rondom de drie thema's ouder worden, kwetsbare doelgroepen én opvoeden en opgroeien. De volgende ideeën zijn genoemd:

Ouder worden

- Opzetten van een cursusproject waarbij er gebruik gemaakt wordt van kennis en ervaringen van ouderen in onze gemeente. Denk hierbij aan oud-docenten, oud-directeuren, enzovoorts.
- Jongeren inzetten voor betekenisvol vrijwilligerswerk, bijvoorbeeld wanneer er sprake is van eenzaamheid bij ouderen.

Kwetsbare doelgroepen

- Het potentieel van mensen van de Inloop in Driebergen inzetten om ook weer anderen te helpen. Eventueel koppelen aan een talentontwikkelproject.

Opvoeden en opgroeien

- Er is behoefte aan een plek voor jongeren waar ze aan vrijetijdsbesteding kunnen doen, denk aan een skatebaan of survivalbaan.
- Uitbreiding van mamacafé.

Andere genoemde ideeën

- Nabestaandenloket: een plek van waaruit hulp geboden kan worden, zowel praktisch als emotioneel voor mensen die achterblijven na een overlijden.
- Het opzetten van dorp- of wijkdialogen om met elkaar rondom een thema in gesprek te gaan.
- Een lokaal vrijwilligerscontactstelsel. Uitwisseling tussen wijken. Vraag en aanbod bij elkaar brengen.

Mede-afhankelijk van initiatiefnemers worden de komende tijd hiervoor genoemde ideeën nader uitgewerkt of verder onderzocht.

Resultaten: links en bijlagen

In aanvulling op bovenstaande samenvatting delen we graag de informatie die we tot nu toe opgehaald hebben.

- Kick-off Dorpsparticipatie Toekomstvisie: <https://bit.ly/3ohWMJ1>
- Dorpsparticipatie + onderwerpen Driebergen-Rijsenburg: <https://bit.ly/3p6T2KT>
- Online whiteboards Dialoogsessie:
 - Initiatieven 'Samen leven, samen doen': <https://bit.ly/3hUidif>
 - Verkeer en verkeersveiligheid: <https://bit.ly/2RRQTXI>
 - Samenwerken aan voorzieningen: <https://bit.ly/3oPw5vB>
 - Woningbouw: <https://bit.ly/34qI5uZ>
 - Gezonde en duurzame dorpen: <https://bit.ly/2TICZwU>
 - Openbare ruimte & groen: <https://bit.ly/34jSeZs>
 - Een dorpscentrum met kwaliteit: <https://bit.ly/3vPGw4K>
- Mentimeter uitkomsten tijdens de dialoogsessie: <https://bit.ly/3qUEleK>
- Antwoorden enquête verwerkt in een kaart: <https://bit.ly/3wYEL60>
- Bijlage: Analyse bureaustudie Driebergen-Rijsenburg: <https://bit.ly/3xrLGoD>

- Bijlage: Gerubriceerde en samengevoegde antwoorden op de digitale (gemeentebrede) enquête voor Driebergen-Rijsenburg: <https://bit.ly/3hQ2M95>
- Bijlage: Verslag Pilot Gesprekstafels Driebergen-Rijsenburg 10 maart 2020: <https://bit.ly/3xsS12Z>
- Bijlage: Presentatie Hart voor Driebergen: <https://bit.ly/3yEdOFh>
- Naar een centrumvisie Driebergen, Roelof Vuurboom & Joost Kingma: <https://bit.ly/3jgqvPI>
- Naar een dorpsvisie Driebergen, Roelof Vuurboom & Bram Brinkman: <https://bit.ly/3hf77Cf>

Vervolg

De opgehaalde resultaten worden gebruikt voor verschillende projecten en producten waar de gemeente aan werkt. Allereerst worden alle resultaten, ook van andere dorpen, verwerkt in een bondige en aantrekkelijke toekomstvisie voor de hele gemeente. In juli/augustus delen we met u een conceptversie waarop u kunt reageren. De reacties bundelen we in een bijlage en verwerken we in een definitieve versie die in oktober in de gemeenteraad besproken wordt.

Tegelijk komen veel resultaten terug in projecten, zoals de [omgevingsvisie](#) en Dorpsgerichte Inrichting Openbare Ruimte (DIOR). Daarnaast is dit traject een start van een nieuwe samenwerking tussen de gemeente en het netwerk uit de dorpen. Hoe dit eruit ziet, moet zich de komende periode ontwikkelen in de nieuwe visie op dorpsgericht werken.

Tot slot bekijkt de gemeente welke vragen, meldingen en ideeën op relatief korte termijn opgepakt kunnen worden. Gezien het grote aantal reacties op de enquêtes en de breedte aan onderwerpen die zijn besproken is het niet mogelijk om overal (persoonlijk) terugkoppeling op te geven. Wilt u aan de slag of wacht u te lang op een oplossing? Schroom dan niet om contact op te nemen of een herinnering te sturen. Wij doen ons best om met de resultaten aan de slag te gaan!

Blijf op de hoogte

Natuurlijk houden we u via het Gemeentenieuws en onze sociale media op de hoogte. Op www.heuvelrug.nl/toekomstvisie vindt u altijd de laatste informatie.

Vragen of opmerkingen?

Stuur een e-mail naar projectenplein@heuvelrug.nl.